

Limba și literatura română

EVALUAREA NAȚIONALĂ

Clasa a VIII-a

33 de variante de subiecte,
după modelul elaborat de MEN

CAIET DE LUCRU

NICULESCU

Cuprins

Argument	5
Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a – 2017.	
Programa pentru disciplina limba și literatura română	7
Subiecte date la Evaluarea Națională, sesiunea 2017	13
Noțiuni teoretice	27
Teste – 33 de variante	37

NOȚIUNI TEORETICE

FIGURI DE STIL

1. Antiteza este figura de stil care constă în alăturarea, în același context, a două cuvinte, idei, imagini sau noțiuni aflate în opoziție:

„Ea *un înger* ce se roagă – El *un demon* ce visează.”

(Mihai Eminescu, *Înger și demon*)

2. Comparația este figura de stil care exprimă un raport de asemănare între două obiecte. Această figură de stil are doi termeni: termenul care se compară și termenul cu care se compară:

„Fulgii zbor, plutesc în aer *ca un roi de fluturi albi*.”

(Vasile Alecsandri, *Iarna*)

3. Enumerația constă în înșiruirea unor idei, fapte. Relația care se stabilește între termenii enumerării este una de coordonare:

„Nu era *azi*, nici *mâine*, nici *ieri*, nici *totdeauna*.”

(Mihai Eminescu, *Rugăciunea unui dac*)

4. Epitetul exprimă o însușire originală a unui obiect. **Epitetul** poate fi un adjectiv, un adverb, un substantiv, un verb.

După ceea ce exprimă, **epitetele** pot fi:

– **cromatic**: „*codri de aramă*” (Mihai Eminescu, *Călin – file din poveste*);

– **cu rol personificator**: „Precum așteaptă zimbrul de lupi încongiurat/
Să-i zvârle cu-a lui coarne pe *câmpul spăimântat*.” (Vasile Alecsandri, *Dan, căpitan de plai*).

5. Hiperbola este o exagerare a dimensiunii unui obiect, unei persoane, unui fenomen:

„Pe pământ lor li se pare că se năruie tot cerul...”

(Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*)

6. Inversiunea constă în răsturnarea cuvintelor pentru a pune în evidență un anumit termen.

Deșteptul copil a promovat examenul.

7. Personificarea este figura prin care se atribuie obiectelor, lucrurilor anumite însușiri specific umane: *vântul aleargă*.

8. Repetiția constă în repetarea unui cuvânt sau unei expresii, cu scopul de a evidenția anumite trăsături ale obiectelor sau ale acțiunilor:

„Cum aş vrea să nu mai vii, să nu mai vii”.

(Nicolae Labiș, *Moartea căprioarei*)

9. Metafora este figura de stil cu ajutorul căreia se face trecerea de la sensul obișnuit al unui cuvânt la alt sens, utilizându-se o comparație subînțeleasă:

„Părea că printre nouri s-a fost deschis o poartă,

Prin care trece albă *regina nopții moartă*.”

(Mihai Eminescu, *Melancolie*)

ELEMENTE DE VERSIFICAȚIE (PROZODIE)

Versul este un rând dintr-o poezie, un grup de cuvinte cadențate după anumite reguli, formând împreună o unitate metrică: „Neguri albe, strălucite” (Mihai Eminescu, *Crăiasa din povești*).

Strofa reprezintă un grup de două sau mai multe versuri unite prin înțeles.

Tipuri de strofă: monovers/monostih, distih, terțină/terțet, catren, cvinarie/cvintet, sextină, septimă, octet, strofă polimorfă: „Oamenii mă-nvinuiesc/ Că sunt tânăr și iubesc.” (George Coșbuc, *Gazel*).

Măsura reprezintă numărul de silabe dintr-un vers: „Ce te le-geți codru-le” – 7 silabe (Mihai Eminescu, *Ce te legeni...*).

Ritm reprezintă succesiunea regulată a silabelor accentuate, neaccentuate și a pauzelor din vers.

Piciorul metric reprezintă un grup de silabe accentuate și neaccentuate care se repetă în vers.

Tipuri de ritm:

– **trohaic** (este format din două silabe: prima este accentuată, iar a doua, neaccentuată – -- v):

„Ne-guri al-be, stră-lu-ci-te

-- v / -- v / -- v / -- v /

Naș-te lu-na ar-gin-ti-e.”

-- v / -- v / -- v / -- v /

(Mihai Eminescu, *Crăiasa din povești*)

– **iambic** (este format din două silabe: prima este neaccentuată, a doua, accentuată – v --):

„A fost o-da-tă ca-n po-vești.”

v -- / v -- / v -- / v -- /

(Mihai Eminescu, *Luceafărul*)

Rima reprezintă potrivirea sunetelor finale din două sau mai multe versuri începând cu ultima silabă accentuată.

Tipuri de rimă:

– **monorimă**: a – a – a – a:

„C-am avut nuntași

Brazi și pălținași,

Preoți, munții mari,

Paseri, lăutari,

Păserele mii,

Și stele făclii!”

(***, *Miorița*)

– **împerecheată**: a – a, b – b:

„Smochinul s-a uscat, de ger,

Stă trist în curte: un cuier.

Și am chemat ciocănitorea

Să-i facă ea verificarea.”

(Marin Sorescu, *Smochinul galben*)

– **încrucișată:** a – b, a – b:

„Un fulger deasupra tresare o clipă
Se văd nouri vineți pe cerul cernit,
Și pasărea nopții sălbatică țipă
De spaimă, cu glasul prelung, ascuțit.”

(George Topîrceanu, *Păcatul*)

– **îmbrățișată:** a – b, b – a:

„Peste vârfuri trece lună,
Codru-și bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.”

(Mihai Eminescu, *Peste vârfuri*)

TEXTUL LITERAR vs. TEXTUL NONLITERAR

Textul literar	Textul nonliterar
<ul style="list-style-type: none"> – caracter ficțional (este o plăsmuire a imaginației); – limbaj expresiv (figuri de stil, procedee artistice); – se adresează subiectivității și sensibilității cititorului; – emițătorul este subiectiv; – operează cu sensurile conotative (figurate) ale cuvintelor; – polisemantism, unicitate. 	<ul style="list-style-type: none"> – caracter nonficțional (se bazează pe aspecte concrete ale realității); – limbaj științific, lipsit de expresivitate (reclamele folosesc figuri de stil, jocuri de cuvinte etc.); – se folosește aspectul îngrijit al limbii; – scop informativ; – emițătorul este obiectiv; – se utilizează sensurile denotative (propriile) ale cuvintelor; – obiectivitate, claritate; – prezintă o varietate de forme: reclame, articole de ziar, știri, lucrări științifice etc.

GENUL LITERAR:

- a. **genul liric:** pastel, doină, imn;
- b. **genul epic:** roman, baladă, schiță, nuvelă, fabulă, basm;
- c. **genul dramatic:** comedie.

a. Genul liric

– cuprinde totalitatea operelor literare în care autorul își exprimă în mod direct gândurile, ideile și sentimentele, prin intermediul *eului liric*;

– limbajul este *sugestiv* și *expresiv*, autorul folosește figuri de stil și imagini artistice, cuvinte cu sens figurat;

– *monologul liric* este modul de expunere dominant, dar poate apărea și *descrierea*;

– *subiectivitatea eului liric* este dată de următoarele mărci: pronume, adjective pronominale și verbe la persoana I, interjecții afective (lirism confesiv) și pronume, adjective pronominale, verbe la persoana a II-a, substantive în vocativ (lirism adresativ);

– *muzicalitatea limbajului* este dată prin elementele de prozodie (ritm, rimă, măsură), figuri sintactice (repetiții, refrene) sau de sunet (aliterații, asonanțe).

Pastelul

– termenul *pastel* desemnează un creion colorat, moale, pentru desen, făcut din pigmenți pulverizați, amestecați cu talc și cu gumă arabică;

– este o specie a genului liric în versuri în care se prezintă, prin intermediul unui tablou din natură, sentimentele eului liric;

– modul de expunere dominant este *descrierea*, dar apare și *monologul liric*;

– *expresivitatea* este dată de utilizarea imaginilor artistice (vizuale, auditive, olfactive sau dinamice) și de figurile de stil.

Testul 1

TESTE

SUBIECTUL 1

(10 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

— 33 de variante —

N-am avut timp să scriu în ziua aceea, dar am scărpinat cu unghia pe canoa pe Gică. Măgarul de copac scârta Gică și-a luat în sărmă și, brusc, stănuț revăluind, a început să facă parte din mine însuși.

Dacă nu încep prietar a glumi, mă voi despăgubi singur din misteria mea cu Gică și din prietenia lui Gică cu mine.

Întâmplarea o distinsă doamnă și cerea să-mi săi învel să-l. Până atunci, decidentă, văzându-mă în vederea peste balcon, bantăle pe Gică, mai mare peste cei zece copaci ai lui, care jupânau și fructușeau, pe măgarul de Gică zăreau și seapăn văzându-mă vede și fixa la mine. Îi era frică că mi-ar fi putut alipi ring. În gândirea lui de copac nu avea lucrurile în gândirea mea de om.

Gică este un copac gelos.

Mă pot arde a de l-am scărpinat pe scârta din-o țară și mi-mai scarp de el de fel.

Tease la mine mi-a zi a distinsă doamnă. Din prietna principălistoși lui Gică, nici mâna nu am apucat să-l a sărut. Gică este un copac gelos.

N-amu meabă! Cui te-a put să-l scărpin pe scorpă când singuratic am venit acasă!

(Nichita Stănescu, *Amintiri din prezent*)

Testul 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 2 ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Copacul numit Gică

N-am avut de treabă și, întorcându-mă mai târziu acasă, l-am scărpinat cu unghiile pe coajă pe Gică. Măgarul de copac numit Gică m-a luat în serios și, brusc, vrând-nevrând, a început să facă parte din mine însumi.

Dacă nu încep printr-o glumă, nu se înțelege nimic din prietenia mea cu Gică și din prietenia lui Gică cu mine.

Invitasem o distinsă doamnă și ceva nu era la locul său. Până când, deodată, azvârlindu-mi vederea peste balcon, l-am văzut pe Gică, mai mare peste cei zece copaci ai lui, care fojgăiau și frunzăreau, pe măgarul de Gică solemn și țepăn uitându-se verde și fix la mine. Îi era frică că nu m-aș fi purtat după rang. În gândirea lui de copac nu avea încredere în gândirea mea de om.

Gică este un copac gelos.

M-a pus dracu de l-am scărpinat pe scoarță într-o seară și nu mai scap de el defel.

Venise la mine într-o zi o distinsă doamnă. Din pricina principialității lui Gică, nici mâna nu am apucat să i-o sărut. Gică este un copac gelos.

N-avui treabă! Cine m-a pus să-l scarpin pe scoarță când singuratic am venit acasă?

(Nichita Stănescu, *Amintiri din prezent*)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

(24 de puncte)

1. Transcrie, din fragmentul dat, un cuvânt derivat, un cuvânt compus și unul obținut prin conversiune. Explică modul de formare al acestora. **4 puncte**

---

2. Scrie câte un sinonim adecvat (contextual) pentru cuvintele subliniate în text: *distinsă*, *solemn* și *gândirea*. **4 puncte**

---

3. Selectează, din textul propus, două figuri de stil diferite. **4 puncte**

---

4. Rescrie din text un fragment care să conțină o imagine vizuală. **4 puncte**

---

5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**

---

6. Explică în 3-5 rânduri semnificația titlului. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește, cu atenție, textul:

Drapelul românesc reprezintă o pânză dreptunghiulară compusă din trei fâșii amplasate vertical în ordinea următoare, începând de la lance: albastru, galben și roșu de nuanțele culorilor în apogeu. Acestea sunt culorile primare, de bază ale paletii cromatice din care prin combinații se formează toate culorile variantei simplificate a curcubeului și simbolizează trinitatea.

Din diversele combinații ale culorilor tricolorului sunt alcătuite drapelele tuturor statelor lumii. Ele mai simbolizează fraternitatea, dorința de colaborare și conviețuire pașnică cu toate popoarele lumii. Albastrul, cea mai adâncă dintre culori, simbolizează statornicia, devotamentul, echitatea, perfecțiunea, contemplația, pacea. Galbenul simbolizează valorile materiale și spirituale, gloria și puterea divină. Roșul simbolizează focul vieții și sângele vărsat pentru libertate.

*(Noul dicționar universal al limbii române, Anexa 6,
Drapelele statelor lumii)*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

(24 de puncte)

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc fragmentul citat: **4 puncte**

– numele cărții din care face parte acest fragment;

Respect pentru oameni și cărți

– ce reprezintă drapelul.

2. Menționează genul și cazul substantivelor: *o pânză, de la lance.* 4 puncte

3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în structura: *Din diversele combinații ale colorilor tricolorului sunt alcătuite drapelele tuturor statelor lumii.* 4 puncte

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în structura: *Drapelul românesc reprezintă o pânză dreptunghiulară compusă din trei fâșii amplasate vertical în ordinea următoare, începând de la lance: albastru, galben și roșu de nuanțele culorilor în apogeu.* **4 puncte**

---

5. Transcrie, din fraza următoare, două propoziții aflate în raport de coordonare și precizează felul lor: *Acestea sunt culorile primare, de bază ale paletei cromatice din care prin combinații se formează toate culorile variantei simplificate a curcubeului și simbolizează trinitatea.* **4 puncte**

---

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin adevverbul relativ *cum*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere, de 150-300 de cuvinte, în care să descrii frumusețea unui loc aparținând țării tale, care te-a impresionat în mod deosebit. **(12 puncte)**

Atenție! În compunerea ta, trebuie:

- să evidențiezi, prin intermediul descrierii, trăsăturile peisajului; **6 puncte**
- să utilizezi două imagini artistice diferite și două figuri de stil; **2 puncte**
- să ai conținutul și stilul adecvate cerinței; **2 puncte**
- să te încadrezi în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Notă!

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2p.; coerența textului – 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p.; ortografia – 3p.; punctuația – 3p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1p.; lizibilitatea – 1p.).